

PROJEKT „NAJCENNIERSZE KLEJNOTY KULTURY – SPOTKANIA KÓRNICKE”

KONTYNUACJA W ROKU 2014

W latach 2011–2013 Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk we współpracy z Fundacją Zakłady Kórnickie realizowała projekt „Najcenniejsze klejnoty kultury – spotkania kórnickie”, dofinansowany z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013. Przyznana została dotacja na trzy lata i każdy kolejny rok obejmował cztery bloki tematyczne, na które składały się prezentacje rękopisów, starodruków, książek XIX-wiecznych oraz organizacja tradycyjnych już Weekendów Majowych. Blok pierwszy, obejmujący cztery pierwsze miesiące roku, to „spotkania” z historią manuskryptów, a także warsztaty dotyczące materiałów i narzędzi pisarskich. Maj rezerwowaliśmy na weekendowe, tematyczne wystawy z najcenniejszych zbiorów Biblioteki. Przez kolejne cztery miesiące prezentowaliśmy dzieje starodruków, uatrakcyjnione zajęciami praktycznymi z zakresu warsztatu introligatora. W ciągu ostatnich trzech miesięcy roku spotkania dotyczyły XIX-wiecznej rewolucji w historii prasy. Imprezy odbywały się w każdą sobotę i niedzielę w godzinach 11.00–13.30 (jedynie w maju od 11.00 do 15.00).

W związku z dużym zainteresowaniem odbiorców, pomimo oficjalnego zamknięcia projektu, w 2014 roku postanowiliśmy kontynuować organizację zajęć. Jednak z uwagi na uzyskanie niższego dofinansowania ich liczbę znacznie zredukowano. Jedynie w maju wystawy odbyły się, jak co roku, w każdy weekend. Pozostałe zajęcia zaplanowano w układzie tematycznym z lat poprzednich, lecz warsztaty były organizowane tylko w co drugi piątek i sobotę każdego miesiąca. W pierwszej części roku odbywały się warsztaty praktyczne przygotowane przez konserwator-ki Biblioteki: „Papier czerpany na sicie i atrament z liści dębu – sztuka tworzenia średniowiecznego rękopisu”. W kolejnych miesiącach w czasie spotkań konserwatorskich – „Sztuka drukarska i warsztat introligatora od podszewki” – można

było dowiedzieć się, jak postępować ze zniszczonymi starodrukami. Ostatnie trzy miesiące roku 2014 przeznaczone były na prezentację dzieł nowych druków. Bibliotekarze opowiadali o XIX-wiecznej rewolucji w historii książki, a warsztaty praktyczne, prowadzone przez konserwatora Biblioteki, zatytułowano: „I Ty możesz stworzyć książkę artystyczną, czyli wierszownik, szywnica i strychulec – sekrety dawnych drukarzy i introligatorów”.

Największe zaangażowanie wiązało się z tradycyjnymi już dla Biblioteki Kórnickiej Weekendami Majowymi. W roku 2014 odbyło się pięć wystaw tematycznych, którym towarzyszyły ciekawe imprezy. W związku z 90. rocznicą śmierci Władysława Zamoyskiego zorganizowaliśmy „Weekend z Zamoyskimi w Zakopanem” (1–4 maja), w czasie którego można było obejrzeć rękopisy i druki Biblioteki związane z pobytem i działalnością w Zakopanem jej ostatnich właścicieli. W dniu 1 maja towarzyszyli nam górale ze Związku Podhalań Oddziału w Poznaniu, urozmaicając wystawę podhalańską muzyką i śpiewem. W dniach 10–11 maja „Weekend medyczny *Primum non nocere*” przeniósł naszych gości do świata dawnych medyków i farmaceutów. Zaprezentowano dzieła wybitnych lekarzy, nowożytnie opracowania anatomiczne, XIX-wieczne karty chorobowe pacjentów, a także najstarszy podręcznik pediatrii z 1583 roku. Ujawnialiśmy ukryte w staropolskich rękopisach sekretne receptury na różne dolegliwości, a także zabraliśmy odwiedzających w podróż do gabinetu XIX-wiecznego lekarza, by zobaczyć, jakich narzędzi i preparatów używał. Wystawę dodatkowo wzbogaciły zbiory Muzeum Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, które udostępniło nam m.in. narzędzia używane przez samego Karola Marcinkowskiego. W dniu 11 maja podziwialiśmy ponadto ułanów i amazonki tańczące kadryla na kórnickim podzamczu.

Z kolei 17–18 maja odbył się weekend „Ku pamięci”. W ramach tej wystawy chcieliśmy zastanowić się, wraz z naszymi odwiedzającymi, nad definicją pamięci i jej odbiciem w przedmiotach, którymi otaczano się w XIX i XX wieku. W czasie tego weekendu prezentowaliśmy ślady przeszłości zachowane w licznych sztabuchach, zbiorach poezji i fotografiach, w tym w zachowanym w naszych zbiorach niezwykle cennym albumie z fotografiami należącymi do Marii z Zaleskich Czartoryskiej (1862–1942).

W sobotę i niedzielę 24–25 maja zapraszaliśmy wszystkich na spotkanie z przyjacielem Działyńskich – Kajetanem Wincentym Kielisińskim. Ekspozycja obejmowała wiele aspektów jego niezwykle wszechstronnych zainteresowań – od utrwalonych w korespondencji ciekawych pomysłów na poprawę losu najbardziej potrzebujących Wielkopolan, przez pierwsze, pionierskie próby katalogowania zbiorów, po prace i grafiki tego utalentowanego rysownika, który w swoich dziełach utrwalił obraz nieistniejącej już dziś wielkopolskiej wsi z jej folklorem, strojami, budynkami. Nie zabrakło też przykładów mistrzowsko wykonanych rysunków pieczęci jego autorstwa.

W dniach 31 maja i 1 czerwca zorganizowaliśmy weekend poświęcony Antoniemu Franciszkowi Mieczysławowi Madeyskiemu, polskiemu medalierowi, rzeźbiarzowi, kolekcjonerowi, a także znanemu działaczowi emigracyjnemu we Włoszech, którego część spuścizny powierzona została Bibliotece Kórnickiej. Wystawie towarzyszyły pokazy bicia monet.

Projekt, tak jak i w latach poprzednich, cieszył się dużym zainteresowaniem, szczególnie wielkopolskich szkół i bibliotek. Część zajęć i wystaw nagrana została przez TVP Poznań. Na potrzeby projektu kontynuowaliśmy również cykl audycji w radiu Emaus. Zajęcia ze sposobów tworzenia średniowiecznego rękopisu zostały też po raz kolejny zaprezentowane na Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki.

Magdalena Biniaś-Szkopek